

Document: *Archeologische Quickscan*
Plangebied: *Spierdijkerweg 94-95, Spierdijk, gemeente Koggenland*
Adviesnummer: *16087*
Opsteller: *F.C. Schinning (archeoloog) & M.H. Bartels (senior archeoloog)*
Datum: *29-04-2016*

Advies	Monitoring sloop + stelpost	(mogelijke kosten voor initiatiefnemer)
Vervolgtraject Archeologie West-Friesland verzoekt om spoedig overleg te plegen met de initiatiefnemer om verdere stappen door te nemen.		
M.H. Bartels (senior archeoloog)	06-30468593	

Archeologische Quickscan

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Koggenland (contactpersoon Kirsten van Hees) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de sloop van de bebouwing en geplande ontwikkelingen aan Spierdijkerweg 94 en 95 in Spierdijk, gemeente Koggenland (afb. 1).

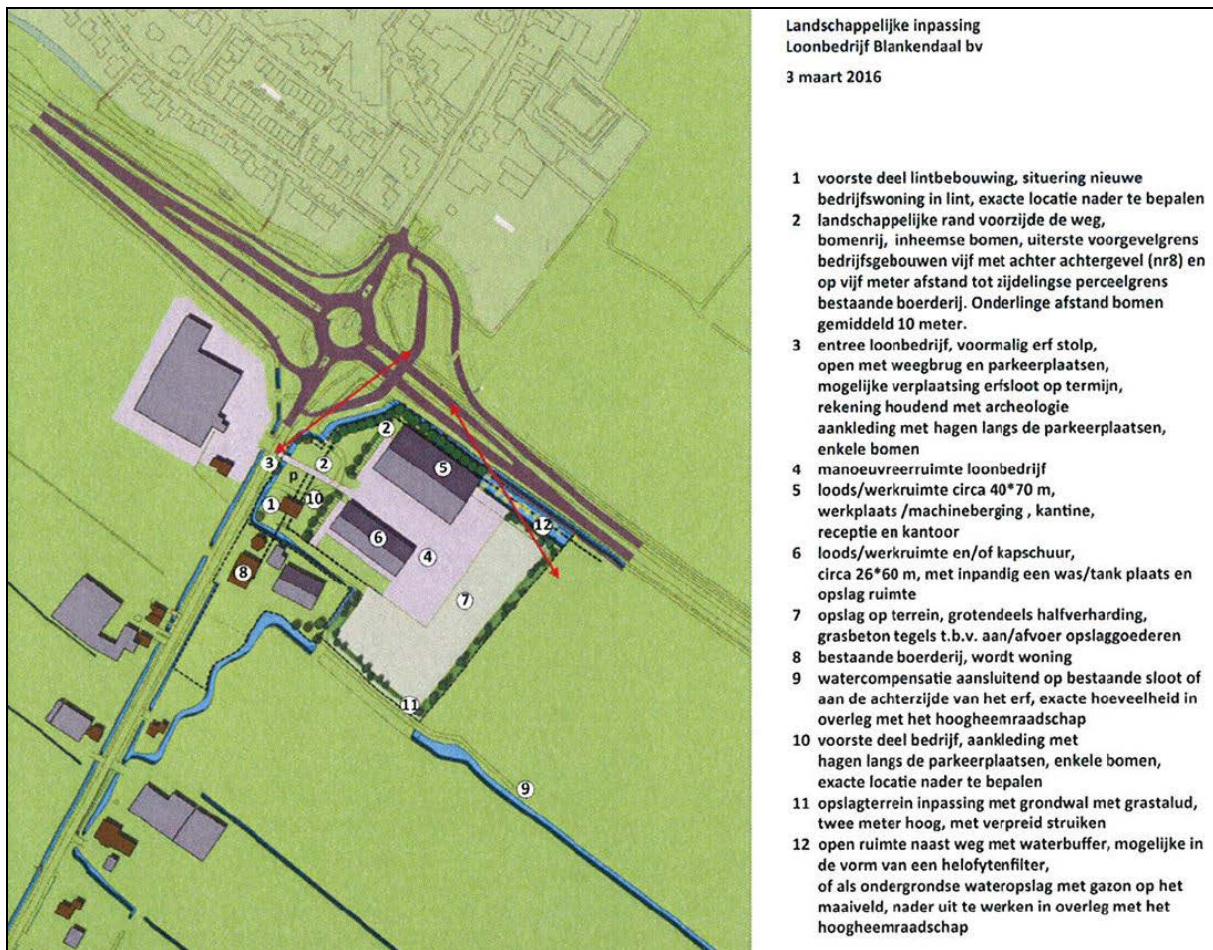
Het ligt in de planning om het loon- en aannemersbedrijf Blankendaal uit Obdam te verhuizen naar de locatie Spierdijkerweg 94 en 95 in verband met het project N23 Westfrisiaweg. Op het perceel Spierdijkerweg 95 is een 19de-eeuwse stolp met voorhuis aanwezig (afb. 2). Aan de noordoostzijde van de stolp is een schuur gebouwd. De oppervlakte van de bestaande bebouwing op dit perceel is ca. 760 m². Het ligt in de planning om deze bebouwing te slopen en op het perceel een nieuwe woning en een tweetal nieuwe loodsen te bouwen van gezamenlijk ca. 4.000 m² (afb. 3). Op het perceel Spierdijkerweg 94 is een bedrijfswoning met schuur aanwezig. Deze bebouwing blijft gehandhaafd.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 94-95 (zwarte stippellijn) op een luchtfoto.

Afbeelding 2. Het voorhuis en de stulp op Spierdijkerweg 97 (Google Streetview).

Afbeelding 3. De geplande ontwikkelingen voor het plangebied Spierdijkerweg 94-95 (Rho Adviseurs).

2. Beleidskaart archeologie

In 2012 is door de gemeenteraad van Koggenland de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart vastgesteld. Deze archeologische kaart is in 2012 vervaardigd door Archeologie West-Friesland. Op deze kaart is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingszones er zijn in de categorieën (zeer) hoog, middel en lage verwachting. De verwachting is gecombineerd met een beleidsadvies per archeologische verwachtingszone.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Koggenland uit 2012 valt het plangebied binnen een aantal zones. Enerzijds binnen de zone met een Waarde – Archeologie 2 (afb. 4, donkeroranje kleur). Hierbij dient het aspect archeologie bij ingrepen van 100 m² en groter te worden meegewogen als de grondroerende werkzaamheden dieper dan 35 cm beneden maaiveld zullen reiken. De ingrepen ten behoeve van de sloop van de stolp, het voorhuis en de schuur en binnen het plangebied zullen de vrijstellingsgrens van 100 m² overschrijden. Hoogstwaarschijnlijk zal de bouw van de nieuwe woning deze grens niet overschrijden (afb. 3, waarvan de exacte locatie nog nader bepaald moet worden). Anderzijds valt het plangebied binnen de zone met een Waarde – Archeologie 5 (lichtgrijze kleur), waarbij een vrijstellingsgrens van 20.000 m² geldt als de grondwerkzaamheden dieper

dan 35 cm beneden maaiveld zullen reiken. De ingrepen binnen deze zone zullen deze vrijstellingsgrens niet overschrijden. Ten slotte valt het plangebied ook deels binnen een zone dat vrijgesteld is van archeologisch onderzoek (grijze kleur).

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 94-95 (zwarte stippellijn) op de beleidskaart archeologie van de gemeente Koggenland.

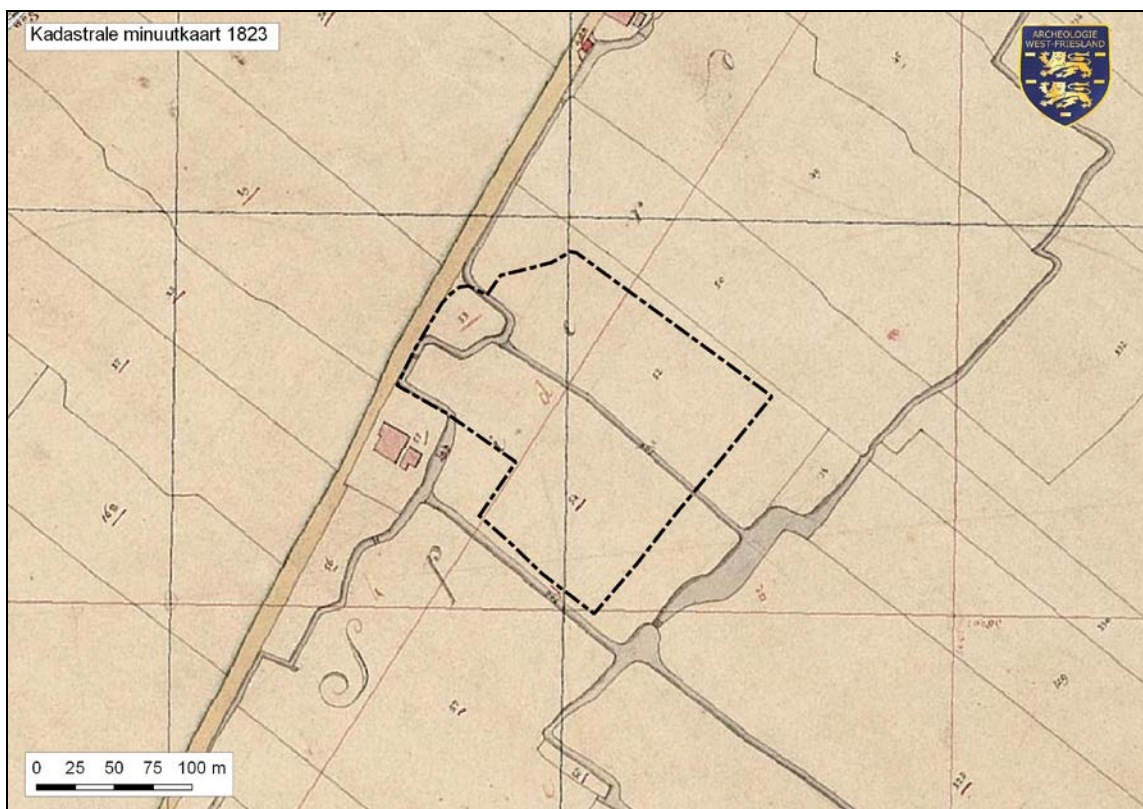
3. (Cultuur)historische achtergrond en archeologische bronnen

Het plangebied ligt aan het historisch dorpslint van Spierdijk (monumentnummer 14846). Spierdijk is hoogstwaarschijnlijk een verplaatste nederzetting. Het dorp lag mogelijk voorgaand langs de Oude Gouw, ten oosten van het huidige lint. Het dorp is vermoedelijk in de loop van de Late Middeleeuwen verplaatst naar de Spierdijk. Deze dijk is waarschijnlijk in de 14de eeuw aangelegd en diende als waterkering tegen het water van de Wogmeer voor het gebied ten oosten van de dijk (Visser-Poldervaart 2006).

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Johannes Dou uit 1651-1654 is binnen het plangebied bebouwing te zien, op de locatie van de huidige stolp (afb. 5). Deze bebouwing is niet meer zichtbaar op de Kadastrale Minuut uit 1823 (afb. 6). Op deze kaart zijn nog wel de perceelgrenzen zichtbaar. In Archis zijn nog geen archeologische waarnemingen bekend in de historische dorpskern van Spierdijk. Het plangebied heeft een hoge archeologische waarde voor vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Afbeelding 5. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 94-95 (zwarte cirkel, bij benadering) op de kaart van Dou (1651-1654, Collectie Westfries Archief).

Afbeelding 6. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 94-95 (zwarte stippellijn) op de Kadastrale Minuut uit 1823.

4. Conclusie

Op het perceel Spierdijkerweg 95 is een 19de-eeuwse stolp met voorhuis en aangebouwde schuur aanwezig, tezamen ca. 760 m². Het ligt in de planning om deze bebouwing te slopen en op het perceel een nieuwe woning en een tweetal nieuwe loodsen te bouwen van gezamenlijk ca. 4.000 m². Op het perceel Spierdijkerweg 94 is een bedrijfswoning met schuur aanwezig. Deze bebouwing blijft gehandhaafd. De ingrepen ten behoeve van de sloop van de stolp, het voorhuis en de schuur en binnen het plangebied zullen de vrijstellingsgrens van 100 m² overschrijden die volgens de beleidskaart archeologie van de gemeente Koggenland geldt. Andere vrijstellingsgrenzen worden niet overschreden.

Aangezien een deel van het plangebied onderdeel uitmaakt van het historisch lint, heeft het plangebied een hoge archeologische waarde. Het huidige dorpslint van Spierdijk is vermoedelijk vanaf de 13de/14de eeuw bewoond geweest. Op de kaart van Johannes Dou (1651-1654) is binnen het plangebied bebouwing te zien. Aangezien op de Kadastrale Minuut uit 1823 geen bebouwing meer zichtbaar is, is duidelijk dat de huidige stolp op het perceel Spierdijkerweg 95 na 1823 gebouwd is.

5. Advies

Van de bebouwing die op de 17de-eeuwse kaart van Johannes Dou zichtbaar is, zijn hoogstwaarschijnlijk geen resten meer archeologisch waarneembaar, aangezien deze vermoedelijk verstoord zijn door de bouw van de huidige 19de-eeuwse stolp met voorhuis en aangebouwde schuur. Om deze reden is het weinig zinvol om een archeologische opgraving uit te voeren.

Archeologie West-Friesland adviseert de werkzaamheden ten behoeve van de sloop van de stolp met voorhuis en het uitgraven van het bouwvlak te monitoren. Geadviseerd wordt om een stelpost van €2.500,- excl. BTW op te nemen, die de eventuele kosten voor het documenteren en verzamelen van archeologisch materiaal ondervangt. De stelpost wordt alleen gebruikt wanneer er archeologische resten worden aangetroffen.

Op deze voorwaarde adviseert Archeologie West-Friesland de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot archeologie.

In de omgevingsvergunning dient te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland de toekomstige sloopwerkzaamheden wil monitoren. Het monitoren van de sloopwerkzaamheden en het uitgraven van het bouwvlak zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Monumentenwet) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodenvondsten te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de sloopwerkzaamheden (Aad Weel: tel. 06-52824909/Michiel Bartels: 06-30468593). Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

Als hier interesse voor is, kan mogelijk het vierkant (het houtskelet dat het dak draagt) van de huidige stomp elders hergebruikt worden.

6. Bronnen

Archis 3.0

Gemeente Koggenland, 2012. Beleidskaart Archeologie (vastgesteld door de gemeenteraad in 2012).

Kadastrale Minuutplan 1823, Gemeente Berkhout en Baarsdorp, sectie F, genaamd Spierdijk, eerste, tweede en derde blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Visser-Poldervaart, M., 2006. *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van de plangebieden dorpskernen Ursem, Spierdijk, Berkhout, Avenhorn/De Goorn en Scharwoude, gemeente Wester-Koggenland*. SCENH-rapport Cultuurhistorie 60. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Westfries Archief

7. Geldigheid

Indien de bouwplannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe bouwplannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

29-04-2018

Document: Archeologische Quicksan
Plangebied: Spierdijkweg 97, Spierdijk, gemeente Koggenland
Adviesnummer: 16044
Opsteller: F.C. Schinning (archeoloog) & M.H. Bartels (senior archeoloog)
Datum: 02-03-2016

Advies	Monitoring + stelpost	(mogelijke kosten voor initiatiefnemer)
Vervolgtraject Archeologie West-Friesland verzoekt om spoedig overleg te plegen met de initiatiefnemer om verdere stappen door te nemen.		
M.H. Bartels (senior archeoloog)	06-30468593	

Archeologische Quicksan

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Koggenland (contactpersoon Cor Hoek) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de sloop van de bebouwing aan Spierdijkerweg 97 in Spierdijk, gemeente Koggenland.

Op het perceel is een 19de-eeuwse stolp met voorhuis aanwezig. Aan de noordoostzijde van de stolp is een schuur gebouwd, waar voorheen de firma Bovegro gevestigd is geweest. De oppervlakte van de te slopen bebouwing is ca. 760 m². Het perceel is opgekocht door loon- en aannemersbedrijf Blankendaal Obdam. Het ligt in de planning om de bebouwing op het perceel te slopen en nieuwe bebouwing te bouwen. Het is nog niet bekend hoe de geplande nieuwbouw op dit perceel eruit zal zien.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 97 (zwarte stippellijn) op een luchtfoto van het gebied.

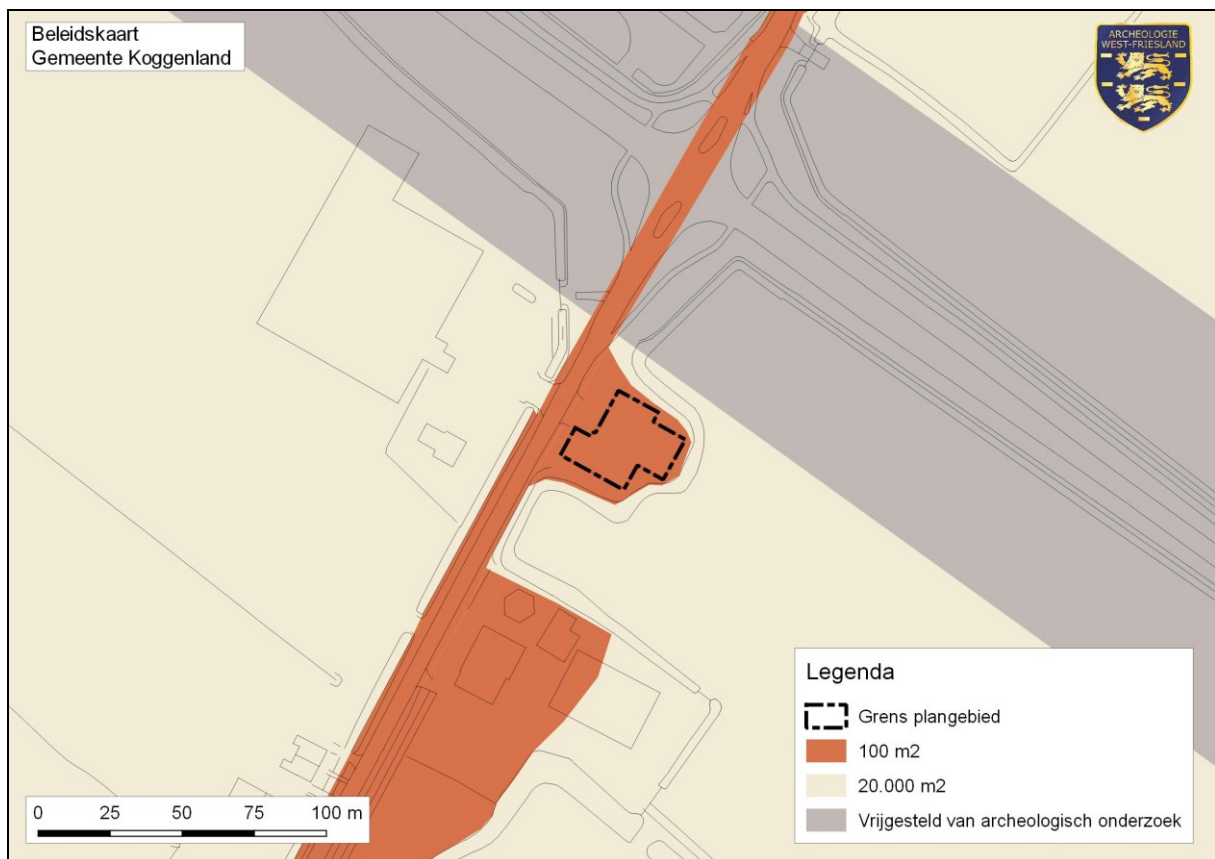

Afbeelding 2. Het voorhuis en de stolp op Spierdijkerweg 97 (bron: Google Streetview).

2. Beleidskaart archeologie

In 2012 is door de gemeenteraad van Koggenland de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart vastgesteld. Deze archeologische kaart is in 2012 vervaardigd door Archeologie West-Friesland. Op deze kaart is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingszones er zijn in de categorieën (zeer) hoog, middel en lage verwachting. De verwachting is gecombineerd met een beleidsadvies per archeologische verwachtingszone.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Koggenland uit 2012 valt het plangebied binnen het gebied met een Waarde – Archeologie 2 (afb. 3, donkeroranje kleur). In dit gebied dient het aspect archeologie bij ingrepen van 100 m² en groter te worden meegewogen als de grondroerende werkzaamheden dieper dan 35 cm beneden maaiveld zullen reiken. De ingrepen ten behoeve van de sloop van de stulp, het voorhuis en de schuur binnen het plangebied zullen de vrijstellingsgrens van 100 m² overschrijden.

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 97 (zwarte stippellijn) op de beleidskaart archeologie van de gemeente Koggenland.

3. (Cultuur)historische achtergrond en archeologische bronnen

Het plangebied ligt aan het historisch dorpslint van Spierdijk (monumentnummer 14846). Spierdijk is hoogstwaarschijnlijk een verplaatste nederzetting. Het dorp lag mogelijk voorgaand langs de Oude Gouw, ten oosten van het huidige lint. Het dorp is vermoedelijk in de loop van de Late Middeleeuwen verplaatst naar de Spierdijk. Deze dijk is waarschijnlijk in de 14de eeuw aangelegd en diende als waterkering tegen het water van de Wogmeer voor het gebied ten oosten van de dijk (Visser-Poldervaart 2006).

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Johannes Dou uit 1651-1654 is binnen het plangebied bebouwing te zien (afb. 4). Deze bebouwing is niet meer zichtbaar op de Kadastrale Minuut uit 1823 (afb. 5). Op deze kaart zijn nog wel de perceelgrenzen zichtbaar. In Archis zijn nog geen archeologische waarnemingen bekend in de historische dorpskern van Spierdijk. Het plangebied heeft een hoge archeologische waarde voor vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (zwarte cirkel, bij benadering) op de kaart van Dou (1651-1654, Collectie Westfries Archief).

Afbeelding 5. De ligging van het plangebied Spierdijkerweg 97 (zwarte stippellijn) op de Kadastrale Minuut uit 1823.

4. Conclusie

Op het perceel Spierdijkerweg 97 in Spierdijk is een 19de-eeuwse stolp met voorhuis en aangebouwde schuur aanwezig. Het ligt in de planning om deze bebouwing te slopen. De geplande ingreep overschrijdt de vrijstellingsgrens van 100 m² die geldt volgens de beleidskaart archeologie met een oppervlakte van ca. 760 m².

Aangezien het plangebied onderdeel uitmaakt van het historisch lint, heeft het plangebied een hoge archeologische waarde. Het huidige dorpslint van Spierdijk is vermoedelijk vanaf de 13de/14de eeuw bewoond geweest. Op de kaart van Johannes Dou (1651-1654) is binnen het plangebied bebouwing te zien. Aangezien op de Kadastrale Minuut uit 1823 geen bebouwing meer zichtbaar is, is duidelijk dat de huidige stolp op het perceel Spierdijkerweg 97 na 1823 gebouwd is.

5. Advies

Van de bebouwing die op de 17de-eeuwse kaart van Johannes Dou zichtbaar is, zijn hoogstwaarschijnlijk geen resten meer archeologisch waarneembaar, aangezien deze vermoedelijk verstoord zijn door de bouw van de huidige 19de-eeuwse stolp met voorhuis en aangebouwde schuur. Om deze reden is het weinig zinvol om een archeologische opgraving uit te voeren.

Archeologie West-Friesland adviseert de werkzaamheden ten behoeve van de sloop van de stolp met voorhuis en het uitgraven van het bouwvlak te monitoren. Geadviseerd wordt om een stelpost van €2.500,- excl. BTW op te nemen, die de eventuele kosten voor het documenteren en verzamelen van archeologisch materiaal ondervangt. De stelpost wordt alleen gebruikt wanneer er archeologische resten worden aangetroffen.

Op deze voorwaarde adviseert Archeologie West-Friesland de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot archeologie.

In de omgevingsvergunning dient te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland de toekomstige sloopwerkzaamheden wil monitoren. Het monitoren van de sloopwerkzaamheden en het uitgraven van het bouwvlak zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Monumentenwet) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodenvondsten te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de sloopwerkzaamheden (Aad Weel: tel. 06-52824909/Michiel Bartels: 06-30468593). Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

Zodra er meer gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de nieuwbouw (oppervlakte, ligging en diepte fundering) zal een aanvullend advies opgesteld moeten worden.

Als hier interesse voor is, kan mogelijk het vierkant (het houtskelet dat het dak draagt) van de huidige stolp elders hergebruikt worden.

6. Bronnen

Archis 3.0

Gemeente Koggenland, 2012. Beleidskaart Archeologie (vastgesteld door de gemeenteraad in 2012).

Kadastrale Minuutplan 1823, Gemeente Berkhout en Baarsdorp, sectie F, genaamd Spierdijk, eerste, tweede en derde blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Visser-Poldervaart, M., 2006. *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van de plangebieden dorpskernen Ursem, Spierdijk, Berkhout, Avenhorn/De Goorn en Scharwoude, gemeente Wester-Koggenland*. SCENH-rapport Cultuurhistorie 60. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Westfries Archief

7. Geldigheid

Indien de bouwplannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe bouwplannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

02-03-2018